

8 "Кийналсангиз –
мен борман!"

Самарқанд вилоятида
мухбиримиз
Анвар МУСТАФОҚУЛОВ
иш бошлади. Бугун унинг
бириччи мақоласини ўйкисиз.

3 → Ойдинда юрган
одамлар

Бу галги ўзгариш ва янгиланишлар ўзгача.
Келинг, бир чеккадан
бошлайлик.

6 → Ижод чаманидан
нажиб гулдаста

Академик Акмал Сайдовнинг мақоласида
атоқли рус адаби Иван Буниннинг ҳаёти ва
ижоди хусусида сўз боради.

7 → Сархонанинг
тутуни

Журналист Зубайда Зоҳидованинг
чилимкашлар даврасидан репортажини
ўқинг

Тарихий учрашув

Фарида УСМОНОВА
фаҳри журналист

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев
нинг Ўзбекистон ижодкор зиёлилари
вакиллари билан 2017 йил 3 август куни
Тошкент шаҳрида ўтказилган видеоселек-
тор йилишидаги "Адабиёт ва санъат,
маданиятини ривожлантириш – халқимиз
маънавий оламини юксалтиришнинг мустаҳкам
пойдеворидир" маъруzasida илга-
ри сурилган таклифлар ва фоялар ижод-
ий ташкилотлар тарихида янги даврни
бошлаб берди.

Ўша тарихий учрашувдан бери бир йил ўтди.
Танқидий руҳда ўтган сұхбат чоғида давлатимиз
раҳбари бастакорлик санъати, сўз санъати,
тасвирий санъат соҳасининг барча му-
аммоларидан боҳбар экани, шу билан бирга
хар бир йўналишининг нозик жиҳатларини чу-
кур билиши аён бўлди. Шу давргача ижод-
корлар қалбининг туб-тубида ётган, айтиш "но-
кулай" бўйл келган нўксон ва камчиликлар-
ни айтиб, ҳаммани ҳайратдан қолди.

Президентимиз бугунги кунда ижодкорлар-
нинг ҳаёт даражаси сифатини янада юкори
погонага олиб чикиш, уларни ўй-хой билан
тавминлаш, саломатлиги, хордик чиқариши,
энг асосийси, ижод қилиши учун шарт-шаро-
ит яратиш борасидаги муаммоларни ечиш ор-
қалигина улардан иш талаб килиш мумкинли-
гини таъкидлadi. Чунонки, ижодкорларни ижод-
ий сафарларга жўнатиш, амала оширила-
ётган бунёдкорлик ишлари билан боғлик мав-
зуларда асарлар яратишга рағбатлантириш
масасини кўтари.

Ўтган бир йил барча ижодий ташкилотлар
қатори Ўзбекистон Журналистлари ижодий
уюшмаси фаoliyatiда ҳам туб бурилиш даври
бўлди.

Мен кекса қаламкаш сифатида таъкидла-
гим келади, бу кунга қадар матбуот ва ом-
мавият ахборот воситаларига бунчалик юксак
эътибор берилмаган, мавжуд муаммолар бун-
дай юксак даражада ва комплекс ҳал этил-
маган эди.

Үктам АБДУЛЛАЕВ
"Hurriyat" муҳбiri

ДОВОНДА НИШОНЛАНГАН
Й ТЎЙИ

Бугунги кунда водийга борадиган одам барча қулаг-
ликларга эга поездни танлайди. Чунки кенг-мўл,
юмшоқ ўринидарда "Қамчик" довонидаги ажойиб то-
манзарапарини томоша килиб кетишига нима ётсин.
Таҳририят топшириги билан Фарғона вилоятига бори-
шим кераклигини эшишиб, вокзала бордим-у, душанба куни ёрталаб поезд
бўлмаслигини билгач, вақт кетмасин деб таксига ўтири-
дим. Козофистондан келётган уч йигит ҳамроҳ бўлди.

Ҳамроҳларимни Тошкентга келгунча йўл толиқтир-

Ўзгаришлар катта

ганими, анчагача атрофни ку-
затиб гап-сўзисиз кетишиди.
Оҳангаронга кираверишда
Фаррухбек ҳаяхонини яши-
ролмади:

— Қишлоқларнинг ўзгар-
ганини қаранг. Кетаётгани-
мизда шу йўл бўйида пас-
так кўримсиз ўйлар, кўча
хуснини бузуб турган бино-
лар бор эди. Уларнинг ўрнида бир пасда кўп қават-
ли ўйлар тилканиди...

— Кеттаганингизга бир ой
бўйлан бўлса, ҳали қишло-
ғингизга бориб, "Бу менинг
кишлопиммас" демасангиз
бўлди, — гапга қўшилди
хайдовчи. — Ўзгаришлар
катта, ука. Ҳар куни Тош-
кентга келиб кетаман. Эр-

талаб кетиб, кечқурун қай-
тасам Қувада қанча ўзгариш
кўраман. Ишқилиб, Прези-
дентимиз, ҳокимларимиз
барака топсин, ҳалқни рози
киламиш деб тинмай ҳара-
катда.

— Мен аям билан дадам
барибир унамайди деб,
Қозогистонга кетаётгани-
мизда айтмасдан жўнаган эдим,
— деб сұхбатга қўшилди
Нўймонжон. — Хотинга, мен
егтандан кейин айтарсан,
деб кўйдим. Бориб, энди иш
бошлаганимда дадам теле-
фон қилиб туриди.

— Нўймон, қаердасан? —
деди.

— Фалон жойдаман, —
дедим.

— Нимага бир оғиз масла-
хат сўрмай кетдинг? Дарров
орқангта қайт. Давлат имти-
ёли кредит беряпти. Ҳамма
қўни-қўнилар ҳовлисига кўй-
мол бойлаб, тадбиркор бўлиб
кетди. Сен ҳам бир ишнинг
бошини тут, фойдалан.

— Хўп, дада, йўлкирага
уч-турт кун ишлаб пул то-
пай, бораман, — деб зўрга
кўндиридим.

— Президентимизнинг
"Хар бир оила – тадбир-
кор" деган фармони чиқиб,
истаганинг имтиёзли кредит
берилаётгани ҳам тўғри
деди яна ҳайдовчи. Мен ҳам
12 миллион сўм имтиёзли
кредит олиб, 10 бош хисо-
ри қўй олдим. Болаларим

хурсанд, бокяпти. Ўйлаб
карасам, бир йилга колмай
қарздан кутулар эканман.
5-6 кўй фойдага қолади.

Ҳамроҳларимиз кишлоққа
боргандан кейин қиласиган
ишларини режалашга кири-
шиб кетдими, ҳар холда са-
лонга бир муддат жимлик
чўқди. Факат довондаги ху-
шъаво жода жойлашган ош-
хонага яқинлашганда йўлга
чиққанимиздан бери сұхбат-
га учналик қўшилмай кела-
ётган Акмалхон: "Шу ерда
тўтасак, шопир ака, эрта-
лаб тузук чой ичмаган эдик",
— деб жимликни бузди.

"Ҳар бир қўшифингда Ватан яралсин!"

Ўзбекистон ҳалқ артисти Маҳмуд НАМОЗОВ билан сұхбат

Ўзбекистон ҳалқ артисти Маҳ-
муд Намозовнинг ранг-баранг
ижодий мулкида бундай наволар
бисёр. Бу каби соф ўзбекона
оҳангларни унинг юрагига сол-
ган ҳайратнинг кудрати чексиз.
Махмуд Намозов ана шу курдат-
ни кўнгилдан кечириб яшайди,
шу кечинмалар қўршовида ижод
қилади. "Алломиш"ни яратган
ҳалқ айтимларини хиргой қилиб
улғайган ҳофиз билан сұхбати-
миз ҳам Ватан ҳақида, ватан-
дошларимиз ва улар қалbidagi
ҳақиқий санъатга бўлган соғинч
ҳақиқадир.

Келиб сенинг бўйингда,
Ақам отин сугорган.
Келиб сенинг бўйингда
Онам сендан сув олған.
Айланайин-эй, Ойбулоқ,
Ўргулай, кўзим булоқ...

Ҳаж зиёрати бошланди

Акромжон САТТОРОВ,
ЎзА муҳбiri

— Муҳтарам Прези-
дентимиз иймон-
эътиқод ва диний
маърифат масалалари-
га катта эътибор
қарататгаётганинг ўзи
хайрли келаҳагимиз-
дан далолатdir, —
деди Намонганд
тумани Мулакудинг
қишлоғида яшовчи
101 ёшли Иброҳим-
жон ота Xўжаев. —
Шавкат Мирзиёев
2017 йилда давлат
раҳбари сифатida
вилоятимизга илк
ташифи чоғида
нуронийлар билан
учрашиб, ҳалқимиз
фаронлиги билан
боғлиқ масалалар
ичида маънавияти-
мизни юксалтириш,
бу борада катта ҳаёт
тахрибасига эга
нуронийлар ўрни
ҳақида фоят мазмунли

сұхбат кургани бизга
куч-ғайрат бағишила-
ган эди. Мана бугун
муборак Ҳаж сафари-
га жўнар ҳам эканмиз,
яратилган кулаг
шароитлар, айниқса,
кеқсаларга кўрсати-
лаётган фамхўлини
калдан хис қилиб
турибиз. Улғи ибо-
датда юртимиздаги
тинчлик-фаронлик,
файзу барака бокий
бўлишини сўраб дуо
қиламиш.

— Бу йилги мавсум-
да вилоятимиздан 989

Ўзбекистонга саёҳат вақти

► Туризм

Ўзбекистонга ке-
лиш истагида бўлган
чет эл фуқаролари
учун электрон виза
бериш тизими жорий
қилингани олқишилар
билан қабул қилин-
моқда.

“Дунё”

Хусусан, Буюк Британиянинг
"The Independent" газетасида
ушиб мавзуга доир мақола чоп
этildi. Unda таъкидланишича,
мазкур ҳадам хорижий давлат-
лардан келаётган сайдхлар
оқимини кўйлайтириш ҳамда юр-
тимиз бой тарихидан баҳраманд
бўлишлари учун уларга кўпроқ
кулагликлар яратиш бўйича Ўзбе-
кистоннинг сайд-ҳаракатларидан
бира ҳисобланади.

Қайд этилишича, ўрнатилган

16 ёшгача бўлган болалар учун
эса визасиз кириш имконияти

яратилган.

Нашрда, шунингдек, Ўзбекистон

мустақилликка эришган пайт-
дан эътиборан мамлакатга кириш
талаблари фақат энди енгиллаш-
тирилган таъкидланган.

"Денгизга чиқиши имкониятига
эга бўлмаган давлат сифатида
Ўзбекистон ЮНЕСКО Бутунжоҳон
мерослари рўйтигига киритилган
Буюк ишак йўлнинг учта жуда
муҳим шаҳри: Самарқанд, Бухоро
ва Хива билан фарҳанса ар-
зиди. Республиканнинг барча
ҳудудларида ноёб керамика пли-
талари билан безалган қадимий
масжидлар, Тоҳ-Махал бунёдкор-
ларини илҳомлантирган мақба-
лар ҳамда замонавий иншоотлар
жойлашган", — деб ёзди "The
Independent".

Хаммамиз машинадан тушиб, сўрига ўтиргач, Акмалжон: "Хаммасини ўзим ташкиллаштираман" деди ю, бир пасда чой, нон олиб келди. Орта қайтичорси лаганин тўлдириб сергушт чойхона паловни кўтариб келиб, дастурхонга кўйди. Кейин:

— Бу ош бизнинг хисобдан, ўй тўйи, — деди кувончинин яширолни. — Қозоғистонда юрсам келингиз телефон қилиб: "Суюнчи беринг, бизга ҳокимиият пишиқ гиштдан курилган уз хонани ўй берди. Қайтинг энди" деб кодди. Шу ўйнинг вожидан озрок пул топиб келай, деб кетган эдим. Оиласиз катта, ака-укаларга ота ўйи торлик қилиб қолувди. Суюнганимдан шу ернинг ўзида ўй тўйи қилиб кўя колдим.

Акмалжоннинг кувончиға шерик бўлдик. Ошдан кейин яна йўлга тушдик.

ФАРГОНА АНОРЛАРИ

Фаргона шаҳридан чиқиб, Куба тумани бошланган тепалиқда ям-яшил барглари кўёш нурида товланиб турган аноэрзор бошланди.

— Мана битта янгилиқ: "Фаргона анорлари" агрофирмаси, — деди ҳайдовчи ҳамроҳларга юзланиб. — Биласизлар, сун танқис бўлгани учун бир ерлар бир умр дехонга ёлчимаган. Дехонни зўри энди келди шекили, киска вақтда шунчак ўзгариш қилди.

— Биз кетаётганда бу ерларга кўчат экилаётган эди. Ҳакикатан, чиройли жойга айланиди.

Президентимизнинг шу йил баҳорда Фаргона вилоятига ташрифи чоғида "Фаргона анорлари" агрофирмасида бўлгани ҳақида телевизорда берилиган ахборот ёдимга тушди. Агрофирмага тушив, амалга оширилаётган ишлар билан якиндан танишиш фикри туғилди. Ҳайдовчига: "Шу ерда тўхтатинг, тушиш қоламан", дедим-дам, ҳамроҳлар билан ҳайрашди.

Катта ўйл бўйида ойнаванд қилиб курилган дала шийпонида мени сочларига оқ ораган ўрта яшарни кутиб олди.

— Мастира опа келиб колади. Вилюят ҳокимииятида экан, — деб тақлиф қилди. — Мен ҳам шу ерда ижарачиман. Исимм Ҳолмуҳаммад, — деди у. — Зекрат ер олганман. Болачакмиз билан ҳаракат қилпамиш.

— Анор ҳам меҳнатга яраша хосил берса керак?

— Беради, меҳнат қилган бөгбонни сийламасдан кўймайди. Ҳайрон коласиз, бу ерлар ҳам анорни согниб қолган экан. Ўтган йили синов тариқасида экилган аноэрлар бу йил 5-6 тадан хосил тугиб, нишона берди. Ўзи анор тўртинчи йили

нишона бериб, олтинчи йил хосилга кириши керак.

— Бу ерлар тошлок экан, муаммолар ҳам бўлса кепак?

— Қийинчиликлар бор: сун танқис. Бир пайтлар бу ерларни сугориш учун "Кўчкори" насос станцияси курилган. Ҳозир таъмирга мухтож. Зўрга 700 литрга якин сун боради холос. 300 гектар ерга етмайди. Мастира опа учта кудук кэдириб, сун чиқарганидан кейин анча яхши бўлиб келди. Ҳали яна янгилиришни кэдиришим дейти.

— Кувонинг анорлари катталиги учун машҳур, ширинлиги учунми?

— Иккаласиям. Одамнинг калласидай келадиган аноэрларни кўрганман. Қи-

даги "Фаргона анорчилик" масъульияти чекланган жамият шаклидаги агрофирма жамоасининг режалари кетта. Мазкур агрофирмада 500 нафарга якин кишининг бандлиги таъминланган. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисингиннинг конунчилик палатасига уч марта депутатликка сайланган, 1986 йилдан бери раҳбарлик лавозимларида ишлаб келаётган, ўзига хос иктидор ва салоҳиятга эга агрофирма раҳбари Мастира опа Сайфутдинова билан сұхbatлашар эканмиз, 2025 йилгача агрофирма аноэрзор майдонини 2 минг гектарга етказиш, 2018-2020 йилларда инвестиция тариқасида Истроилдан қадоқлаш, Италиядан маҳ-

хага, жами, 29 миллиард 616 миллион сўм, шундан 15 миллиард 205 миллион сўм лойиҳа ташаббускорлари ва 14 миллиард 411 миллион сўм банк кредити маблағлари хисобидан сарфланиши белгиланган. Амалда эса 29 миллиард 161 миллион сўм, шундан 17 миллиард 24 миллион сўм лойиҳа ташаббускорлари, 12 миллиард 137 миллион сўм банк кредити маблағлари сарфланиб, лойиҳалар тўлиқ амалга оширилган.

— Секторларда тадбиркорлик ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор бериладиган ўзининг кувонарни натижаларини беряпти. Президентимиз ташрифи чоғида 9 та иктиқобли лойиҳанинг тақдим этилгани ҳам фикримизга далил бўлиши мумкин, — деди иктиқодиёт ва худудларни комплекс ривожлантириш бўлими бошлиғи Ҳолмуҳаммад Рахимов. — Жами лойиҳалар кўймати 41 мил-

лиард 250 миллион сўмни ташкил килади. Шундан тадбиркорлар ўз маблағлари хисобидан 10 миллиард 175 миллион сўм, банк кредити хисобидан 24 миллиард 575 миллион сўм, ҳамда хорижий инвесторлар хисобидан 4 миллиард сўм инвестициялар киритилиши режалаштирилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 миллион долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 миллион 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 миллион долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 миллион 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 миллион долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 миллион 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 миллион долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Ушбу логистика марказини ташкил этиш эвазига ички бозордан ташкири 7,5 مليون долларлик маҳсулот турлари бўйича графилар ишлаб чиқилиби. Йил бошидан шу кунгача жами 34 مليون 250 минг доллардан ортиқор экпорт амалга оширилган.

Шунингдек, жорий йилда туманда экспортга мўлжалланган логистика маркази умумий куввати 4 минг тонна бўлган, кўймати 7,2 миллион долларлик лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Уш

Мақсад — дунёни забт этиш

► Нуқтаи назар

Газетамизнинг ўтган сонида тадқиқотчи Парвина Омонованинг мамлакатимизнинг халқаро майдондаги имкониятини янада яшилаш, оммавий ахборот востилалири имкониятларидан самарали фойдаланиш хусусидаги мулоҳазаларини чоп этган эдик. Бугун шу мавзуни таникли олим давом этиради.

Юсуфжон ҲАМДАМОВ

Бугунги глобаллашув даврида ахборот маконлари ва манбалари кўпайгандан кўпайиб, оммага тезкор, янги-янги ахборотларни етказиш мухим ўринга чиқмоқда. Бу жараёнда медиа бозорлар ўртасидаги рақобат кучайиб, иштеймолчи учун ташлаш ва саралаш имконияти кенгайиб бораётir. Аммо бу ахборотларнинг қай даражада холис ва ҳақонийлиги кишини мушоҳадага чорлайди.

Бугун бу борадаги ишларни янада такомиллаштириш ва ахборотни ҳар қандай нохолисликлардан химоя килиш мухим масалалардан бирни бўлиб туриди. Айниқса, ахборий телеканаллар олдида.

Бир йилдирки, Президентимизнинг 2017 йил 2 майда сабуб қилинган Миллий телерадиокомпания таркибида "O'zbekiston 24" ахборот-тахлилий телерадиоканали фаолиятини ташкил этиш ва тузиш тўғрисида" — ги қарори асосида, "O'zbekiston 24" телеканали мамлакатимиз ва дунёда рўй берадиган воқеалар бўйича аудиторияни туну кун мухим янгилек ва хабарлар билан таъминлаяти. Назаримизда, энг мухим жиҳат ҳам шу. Чунки томошабинларда янги ахборотларга эҳтиёжи ортиб боромда.

Айтиш жоизки, телеканал киска вақт ичидаги аудито-

рияга янгиликларни тезкор етказиб бериш борасидаги амалий ишларни яхши ўйла кўйди. Бунга каналнинг кечки ҳамда кундузги дастурларини кузатганда тўла, ишонч ҳосил қилиш мумкин. Албатта, ишнинг бошланишида телеканалга янгила киёфа ва чукур мазмун касб этиш осон кечмади. Чунки ўзбекистон телевидениеси тарихида 24 соат давомида тўғридан-тўғри эфирга чиқиши, кўрсатувларни узлуксиз тарзда узатиш тажрибаси ҳали шаклланмаган эди. Бошланишида кўрсатувларни тайёрлаб, эфирга тезкор узатиш жараёнда бозидида техник носозликлар ҳам бўлди, аммо улар вақт ўтиши билан изига тушди.

Телеканал кўрсатувларида ахолини кийнаётган музаммолар, долзарб масалаларни мухокама килиш, ҳал этиш учун давлат органлари ва ташкилотларнинг мутасадди раҳҳарлари, экспертилар хамзамияти ва академик доиралар вакиллари билан тўғридан-тўғри мулокотларни ташкил этиш, аудиториянинг янада кенгайишига хизмат қилаётir. Шунингдек, бошловчиларнинг кўрсатувларни жонли, эмин-эркин, расмийчиликсиз олиб бораётгандилигини ҳам эътироф этиш лозим.

Телеканалнинг тахлилий дастурлари ҳакида сўз кетгандага, шарҳловчиларнинг

сиёсий, иктиносидий-ижтимоий, фан, спорт ва яна бошқа қатор мавзулардаги шарҳлари ўзига хос тарзда эфирга олиб чиқилемоқда.

Мисол учун, жорий йилнинг 29 май кунги "Axborot 24" информацион-тахлилий дастурда мамлакатимиз ва хориждан олинган мухим хабарлар, телеканал мубирлари томонидан тайёрланган шарҳ, лавҳа, интервью, репортаж, хисоботлар жой олганлигининг гувоҳи бўлди. Дастур давомида ўзбекистон Республикаси Президентининг "Росатом" давлат корпорацияси Боз директори Лихачёв билан учрашув ҳакидағи репортажи, журналист Акбар Холмаматовнинг "Обод кишилөк" давлат дастурда асосида Жиззах вилоятининг Пахтакор туманида олиб борилётган курилиш ва ободонлаштириш ишлари ҳакидағи, пойтахтимизда ўтган ўзбекистон - Хитой бизнес форумидан тайёрланган репортаж ва бир неча янгиликлар кўрсатувни бойитди. Дастурда тажрибали тележурналист Махмуд Ориповнинг ўзбекистоннинг четта экспорт килинаётган маҳсулотлари лавҳаси кўпчиликнинг эътиборига тушди. Кўрсатувда мамлакатимизнинг хорижга мева-сабавот маҳсулотларини экспорт қилиш имкониятлари, бу борада олиб борилаётган ишлар ҳакида

тўлиқ маълумот берилиб, хорижий мутахассислардан кўплаб фикр-мулоҳазалар олингани бу ишлар кўлма, салмоғини кўрсатиб берди.

Дастурдан жой олган кейинги лавҳа ҳам долзарб, десак хато бўлмайди. Журналист Наврӯз Ризаев томонидан тайёрланган лавҳада юртимида япониялик йўл курувчилар билан ҳамкорлидаги амалга оширилаётган ишлар ҳакида батафсил маълумот берилди. Гулназа Муродовнинг "Болалар фестивали" тайёрлаган лавҳаси кўрсатувни қизиқарли чиқишига замин яратди. Бундай хилма-хил жанрларда тайёрланган долзарб мавзулардаги лавҳалар мазмунни ва сифати, янгиликларга бойлиги билан томошабинни ўзига жалб етади.

Қайд этиш керакки, телеканал иш бошлағач, ёш кучлар кириб келди. Жамоада кайноқ ижодий мухит шаклланди. Мубирларнинг тезкор ахборот етказиб бериш, янгиликка интилиш, мумамми кўтариб чиқиши баробарида, аввалгидек сұхбатдошига микрофонни тутиб, икки оғизи гапини ёзиб олиш эмас, кизгин иш жараёнда ёнма-ён, эмин-эркин мулокот асосидаги лавҳалари миллионлаб мухлисларга манзур бўлмокда.

Хозир мамлакатимиз

ахолисининг аксариёт кисми кечки "Axborot 24" информацион дастурни кундузи бир неча марта тўғридан-тўғри эфирга чиқадиган "Янгиликлар 24" ни томоша қиласди, десак муబалаға бўлмайди. Бунда вилоят мубирларининг хам хиссаси бор.

"O'zbekiston 24"ning вилюятлардаги мубирларни ижодий фаолиятида ҳам ижобий ўзғаришлар рўй беряпти. Санобар Боймуродова (Қашқадарё), Файратбек Сироҷиддинов (Андижон), Лутфулла Шомуродов (Самарқанд), Фахриддин Убайдуллаев (Навоий), Рустам Норқулов (Сурхондарё), Акбар Холмаматов (Жиззах), Элёр Абдулоҳидов (Наманган), Интизор Матчонова (Хоразм)нинг жойлардан тайёрлаётган репортажлари барчага манзур бўлмоқда. Уларнинг чекка қишлоқларда олиб борилаётган бунёдкорлик ишлари, турил соҳаларда кечайётган улкан ислоҳотлар, одамларимиз фикри, онгидаги ўзғаришлар ҳакидаги лавҳалари томошабинни бефарқ қолдираётганийдек.

Биринчи бўлиб, "O'zbekiston 24" телеканали махсус мубирлари АҚШ, Хитой, Германия, Япония, Франция, Қозоғистон, Туркманистон ва бошқа узоқ-яқин давлатлардан тўғридан-тўғри кўрсатувлар олиб бордилар. Хориждан ахборот бериш, репортаж тайёрлашда илк кадамлар ташланди. Ажаб эмас, яқин орада бошқа оммавий ахборот востилалири ҳам хорижда доимий фаолият юритадиган ана шундай мубирларига эга бўлса.

Кискача айтганда, бугун томошабинлар мамлакатимиз ва жаҳонда рўй берадиган тезкорлар билан хабардор бўлмоқда. Бунда дунёни забт этаётган, ахборот майдонида ўз ўринга эга бўлиб бораётган, "O'zbekiston 24" телеканалининг муносиб хиссаси бор.

► Ноширлик

"Yurist-media markazi" МЧЖ таркибида гибадати "Media plus" ҳуқуқий-иктисодий йўналишидаги газетани чоп этиб келаётган Адибаҳон Ўсаровани нашриёт очиши, янги иш ўринларини яратиш фикри анчадан бери ўйлантиради. Тўғри, пойтахтада бундай нашриётлар етмишдан зиёд, аммо халқимизда гап бор: "Карон бир, ризқи бўлак".

Маънавий мулк

Хулкар ТЎЙМАНОВА

журналист

Соҳада анча-мунча тажриба тўплаган муҳаррир янги нашриётни 2007 йил августида Матбуот ва ахборот агентлигига рўйхатдан ўтказди. Олти кишидан ишорада жамоа ўшлар ҳуқуқий саводхонлигини, иктиносидий билимини чукурлашириш, уларда юксак маънавият ва ватанпарварликни шакллантириш мақсадида ижтимоий-сиёсий, илмий-оммабоб, бадий адабиётларни чоп этишига кириди.

Бозор иктиносидиёт шароитида ишлаб чиқаришнинг барча соҳаларида талаб ва эҳтиёжи ўрганиб иш тутиш мақсадга мувофиқ. А.Ўсарова ҳамкор ташкилот — Ўзбекистон Республикаси Боз прокуратураси олий ўкув курслари буюртасига кўра, илк бор "Одам савдосига қарши курашиб масалалари бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўплами"ни тайёрлади. Ўкув курсидаги прокуратура ходимларига дарс берувчи профессор-ўқитувчилар бу тўпламдан ҳозир ҳам фойдаланишмоқда.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг Ўзбекистондаги лойиҳалари доирасида Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили — Омбудман билан ҳамкорликда "World Ombudsman" китобининг "Yurist-media markazi" нашриёти томонидан 2010 йили инглиз тилида чоп этилиши ижодий жамоанинг янга бор ютуғи бўлди. Тошкент давлат юридик университети буюртасига мувофиқ, 2011-2012 йилларда "Аҳолининг ҳуқуқий маданияти ва саводхонлигини юксалитириш", "Вояга етмаганлар ҳамда ўшларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларни", "Йўл ҳаракати қоидалари оид меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар тўплами", "Судга ишиңгиз тушганда..." сингари ўкув адабиётлари нашр этилди.

— Китоб бўлмаса ҳам интернет бор, ҳар қандай ахборотни топиши мумкин, деб ўйладиганларнинг фикри тўғри эмас — дейди А.Ўсарова.

— Глобал тармоқдан ҳар қандай манбани топишини иложи бўлмаса-чи? Бундай пайтда китобга мурожаат қилинмасдан иложи йўқ. Шу боис китоблар нашри тўхтаб қоладиган жараён эмас. Ижодий жамоамиз томонидан нашрга тайёрланиб, чоп этилаётган китобларнинг ўз буюртмачи, аудиторияси бор. Мажлис ҳузуридаги нодавлат нотижорат ташкилоти ва фуқаролик жамияти институтларини қўллаб-кувватлаш жамоати Фондининг грант лойиҳаси асосида 2013 йилда чоп этилган "Ўзбекистонда сиёсий партияларнинг жамоатчилик билан алоқалари", "Давлат ҳоқимияти органларида журналистларни аккредитация қилиш зарурити" каби китоблар ҳам шулар жумласидандир. Китоб нашр этишида унинг муқоваси, дизайнда ўзига хос элементлардан фойдаланишга эътибор қаратмоқдамиз. Фағур Ғулом номидаги нашриётматбаа ижодий уйи, "Янги аср авлоди" нашриёт-матбаа маркази, "Дониш чироги", "Сано стандарт" нашриётлари билан тажриба алмашамиз.

Китоб — маҳсулот, маънавий баҳосини кенг жамоатчилик беради. "Yurist-Media markazi" нашриёти томонидан китобхонларга тортиқ қилинган барча маҳсулотлар ўз харидорига эга бўлиш билан бирга турли танловларда ҳам эътироф этилмоқда. 2015 йилги нашриёт матбаути — "Ўзбекистон ва жаҳон: халқаро алоқалар, давлатлараро муносабатлар ва истиқболли ҳамкорлик" китоби "Йилинг энг яхши китоби" Республика танловида учинчи даражали диплом билан тақдирланди. Отабек Кувватовнинг "Олимжоннинг саргузаштари" саргузашт-фантастик киссалари 2017 йилда Ўзбекистон Ёзувчилар ўюшмаси томонидан ўюштирилган "Болалар учун ёзилган "2017 йилинг энг яхши китоби" кўрик-танловида совринли ўринга эга бўлди.

Дарҳақиқат, бошқа тадбиркорлик субъектлари қаторида нашриёт-матбаа корхоналарининг ҳам мамлакатимиз ижтимоий-иктисодий ривожида ўз улуши бор. Юрт манбаатларини ўз манбаатлар билан ўйғуллаштираётган бундай элдошларимизнинг касб-корига унум ва барака тилаймиз.

Дилда истак сўнмаса

► Ҳамкасларимиз

Темур ака билан дастлаб "Тонг ўлдузи", кейинчалик "Гулхан" журналида бирга ишлайди. Темур ака жамоамизга тезда сингишиб кетди. Нафқат ўзига, муаллифларга ҳам ўта талабчан эди. Ҳикоясимизи, шеърими, эртагими — барчасини астойдил таҳрир қилар, болаларга тушунарли ва қизиқарли бўлишига интиларди. Муаллифлар ҳам "Темурвой", эти — сизники, суги — бизниси. Ишонамизки, исм шарифимизга қалал урмайсиз", деб ҳазиллашардилар. Сурхондарёдан — Ҳамид Бадалов, Намангандан — Робиддин Исҳоқов, Андижондан Муқимжон Ниёзев, Муқимжон Кодиров, Одил Абдураҳмон, Самарқанддан Мели Бобоқуловнинг асарлари ана шу тариқа чоп этиларди.

Муҳаббат ҲАМИДОВА

журналист

Темур
Убайдулло
ўнгдан
иккинчи

унинг мураббийи билан сұхбатлаши келди. Кейин лавҳа ёзди. Лекин сарлавҳа тополмади.

— Журналистнинг асл маҳорати чиройли сарлавҳа топа билишида, — кулдилар Темур ака лавҳани ўқигач. — Емон ёзмасан. Салқалам тегиздидим, холос. Узр, — дедилар кўлэзмани менга узатиб.

Машинкалганнинг матнолакизгалдик бўлиб кетганди. Ўзим ҳам лоладай қизарib кетдим.

— Сен кизарма, бинничисига ёмон эмас, — деди Темур ака, — кел унга яхши ният билан "Дилда истак тархи" руқнида энг яхши романлар, драмалар, кўшиқлар, картиналарнинг яратлиши тархи жуда кизарди. Сарлавҳа менга ҳам, журналанда босилгач, устозларга ҳам маъқул бўлди. Шу-шу бирор

рим" китобларидан ўрин олди. Ижодкорнинг меҳнатлари давлатимиз томонидан муносиб тақдирланиб, "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист" унвони соҳиби бўлди.

Темур ака ишбосилиларни лаёти

1

— Махмуд ака, сұхбатни санъаткорларға берилдігандың одаттың саволлардан фарқылар, тарзда бошласам...
Хабарнинг бор, 2017–2021
йилларда Узбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Харакатлар стратегияси дастурни кабул қилинган. Бу дастур асосида бутун мамлакат миқёсида улкан ислоҳотлар бормоқда. Шу юртнинг бир санъаткори, эл назарида инсон сифатида ушбу дастур хусусида фикрларингизни билмокчи эдим.

— Балик сув билан тирик, деган гап бор. Инсоннинг тақдиди ҳам ўзи мансуб ҳалқ, ватан тақдидига боғлиқ. Ўзинг яшаб турган эмас-куй. Аксинча, фақаттаги зиёни тегади. Бу сингари сийка оҳанглар миллат санъатининг обрүсини туширади. Кўшиқчиллик санъатни мақом йўлларида бўладими, замонавий эстрадами, фольклор услугами барибир — маънавиятга, ҳалқ интеллектининг юксалишига хизмат қилиши шарт! Ахир, ҳалқнинг кўшиғи — унинг кўфаси-ку! Ўзини ҳурмат қилган ҳалқ эса ёмон кўшиқ тингламайди. Ва албатта қўйламайди ҳам.

Хўш, бу улуг ният ижобати учун нима қилиши керак? Аввало, биз, санъаткорлар савод, китобхонлик масаласи билан жийдид шуғуланишимиз зарур. Бу шунчаки бандарпазов гап эмас, балки олдимизда турган энг катта муаммо. Ахир, қайси даврда етук санъаткор етишиб чиққан бўлса, барчани жуда катта билим эгаси, жуда илғор зиёли бўлган.

Кўлига соз ушлаб, тўрт-беш кишининг даврасига санъаткорман деб чиқаётган ҳар бир мардум аввало, ўзини ойнага солиб кўрса яхши бўларди. Тахминан кўйидаги саволларни ўзига бериб кўрса нур устига нур бўларди: Мен кимман аслида? Комилжон Отаниёзов, Таваккал Қодиров, Олмахон Ҳайто ва кўйлаган саҳнага муносибманми? Шу улуг санъаткорларни олкишлаган, уларга меҳрини берган ҳалқ мени қандай кутиб олади?

Албатта, бу таъкидлар табиат овоз ва мусикий дид билан сийлаган истеъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

ради. Афсуски, ҳали ўзини танимаган, асл кўшиқдан соҳтасини ажратолмайдиган ёшларни бундай алмойи-алжойи алхирашлар чалгитиб кўяди. Бу ҳолатга эса шунчаки, инчн ачимай қарай олмайсан.

Истаймизми-йўкми, бугунги кунда шеърни бир киши ўқиётган бўлса, кўшиқни юзлаб кишилар тинглапти. Табиикӣ, шунга ярши таъсири ҳам кучли. Шундай экан, ҳалқнинг бу қайноқ меҳру муҳаббатини оқлаш зарур! Машхурлик яхши, машхурлик санъаткор учун зарурат, эҳтиёж. Аммо унга мубтало бўлиш ёмон. Уни суистемол килиши фокиша. Нега дерсиз? Миллатнинг дидини ўтмаслаштириб, уни ҳар балони бел парво тинглайдиган даражага тушебири кўйиш ижтимоий ҳаётда ҳам катта ўтиришишларга олиб келади.

Шуларни ўйлаб туриб, ёш, гўзал овоз билан сафимизга кириб ке-

лиш жараёни қандай кечади?

— Болалигимдан достону эртакларга, шеъриятга якин бўлиб ўсадим. Кўшиқнинг асосини руҳимда айланеётган мусикий оҳангларда қанчалик кўролсан, шеърда ҳам ундан кам кўрмайман. Яхши шеърни ёмонидан ахратолмаган киши ичидаги довулдай айланеётган мусикини ҳам тинглай олмайди. Кўшиқнинг жонини аввало шеърий китоблардан топаман. Аммо яхши куй ҳам, шеър ҳам ҳали кўшик эмас. Уни яратиш мутлако бошка. Шеър ҳам бир асар, мусика ҳам мустақил асар. Кўшиқ эса бу иккى ноёб манбаларнинг ўйгуналшувидан пайдо бўладиган алоҳида бир асардир. Буни фарқлаш зарур. Гоҳида битта кўшиқнинг ёзилиши учун йиллар ўтди, айримлари бир неча кунда ҳам тайёр бўлиши мумкин. Тағин илҳом деган мўъжиза ҳам бор. Ана шу энг мухими! Усиз

“Ҳар бир кўшиғингда Ватан яралсин!”

— Кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистеъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

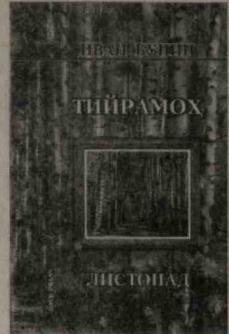
си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга кириб келганимда...” деган бошлаши ҳам ёлғон эмас-ку! Бу ҳол барчамизни, ранжитиди, ўйлантиради. Тўғри тушунинг, бу гапларимда ичкоралик йўқ. Мен яхши аистeъододли ёшларга таалуқли. Қизиги, (балки ачинарли-

си!) кўшиқчиллик сира алоқаси бўлмаган, на овоз, на соз сеҳрига дахлий кимсалар ҳам иккича сийка нарсани айтби-айтмай “мен санъатга к

► Мутолаа

Жаҳон адабиёти ихлосмандлари учун ажойиб тухфа – атоқли рус шоири ва ёзувчиши, рус адилари орасида адабиёт йўналиши бўйича Нобель мукофотининг илк соғириндори (1933 йил) Иван Бунин қаламига мансуб ўтизга яқин ҳикоя ва юздан ортиқ шеър биринчи маротаба қамордор тўплам ҳолида ўзбек китобхонари эътиборига ҳавола этилди. Тошкентдаги «Davr press» нашриётида чоп этилган ушбу тўпламга инсоният маънавий оламини бойитишга муносиб ҳисса қўшган забардаст адабининг «Хазонрезги» («Листопад») достони сарлавҳасининг ўзбекона талқини – «Тийрамоҳ» деган ном берилган.

Акмал Сайдов
академик

Жаҳон адабиёти дурдона-ларини, шу жумладан, дунё адиларининг неча юз йиллар давомидан улуг аждодимиз – буюк давлат арбоби ва музофар саркарда, моҳир дипломат ва бунёдкор зот, илм-фан ва маданият ҳомийи Амир Темур ҳақида яратган сара асарларини ўзбек тилига таржима қилиш фоят долзарб аҳамиятга эга.

Истиқлонинг ўтган чорак асрлик даврида ўзбек китобхони айни шу мавзуда қалам тебратган Фарб адабиёти намояндадаридан – Кристофер Марло, Генрол Гендел, Йоҳанн Волфганг Гете, Эдгар Аллан По, Хилда Хуккэм, Хорхе Луис Борхес, Люсъен Керен каби адиларининг асарлари билан таниши имконига эга бўлди. Атоқли рус шоири ва ёзувчиши, Иван Бунин жаҳон адабиётининг ана шундай йирик намояндадаридан бириди.

Иван Бунин 18 ўшидан шеърлар бита бошлаган. Аммо, унинг ўзи бир ўринда: «Менинг ёзувчилик кисматим, хотира панд бермаса, Орлов вилоятига қарашли қишлоғимиздаги ўргончамида жуда-жуда олис замонларда, саккиз яшар болаклай пайтим, бирдан кўнглимда шеър ёки ёртакка ўшаш бирон нима ёзиш истаги туғилгандана бошланган бўлса, ахаб эмас», деб эслаган.

Иван Бунин 1891 йили «Шеърлар» номли биринчи тўпламини нашрдан чиқарган. 1903 йилда эса «Хазонрезги» шеърий китоби учун Россия Фанлар академиясининг олий нишони – Пушкин мукофотига сазовор бўлган. Орадан кўп ўтмай, 1909 йили Петербург Фанлар академиясининг фахрий академиги этиб сайланган.

Шуни алоҳида таъкидлаш кепаки, Иван Бунин 1917 йилги оқтабр инқилобига (тўнтаришига) мутлақо салбай муносабатда бўлган. Большевикларнинг «янгича» тартибларини 1920 йилгача чидам ва умидсизлик билан кутагтани, сўнгра Россияни бутунлай тарк этган. Шу тариқа Иван Бунин ҳаёти ва ижодининг муҳожирлик билан боғлиқ оғир ҳамда машҳуатли дарви бошланган.

Айни вактда адаб хорижда ҳам изчил ва серқирора ижодий фаoliyatiни давом эттирган. Муҳожирликда яратилган асарларида Иван Бунин ўз Ватани тақдирiga бефарқ эмаслигини адабий қаҳрамонларининг ажаб кечинмалари орқали ғамгин, аммо гўзал ва самиими оҳангларда тасвирлаган.

Иван Бунин 1927 йил июлдан «Арсеневнинг ҳаёти» романни устида жиддий ишлай бошлаган ва ушбу асарини 1933 йилда ёзиб тутгатган. Табиики, бу даврда адаб ҳикоялар ёзишига кўп фурсат ажрати олмаган. Шунга қарамай, 1930 йилда у «Қисқа ҳикоялар» ва «Олис» сарлавҳаси остида кирдан зиёд кичик пъесалар, ҳикоялар, табиат манзараларини тасвирловчи адабий асарларини чоп эттирган.

Адабининг сириати билан боғлиқ ҳижатлар ҳақида сўз борганди, барча буюк шахслар каби Иван Бунин ҳам ўзига хос, таъбири жоиз бўлса, ажабтурор феълатвор сохиби бўлганини таъкидлаш лозим. Гарчанд, адаби дворянлар қавмига мансуб бўлганини холда, Ватанида ҳам, муҳожирлида ҳам бутун умри давомидан моддий этишмовчилик ичизи яшаган. Шунга қарамай, ўзига Нобель мукофоти учун берилган катта миқдордаги маблағни ўта очиқкулни ва тантлилк билан харжалаган. Аввало, у Швециядан Францияга қайтиб келиши билан куюқ зиёфат уштирган, ҳамёнида сўнгти чака қолгунига қадар муҳожирларга тарқатган.

Иван Бунин ватана қайтишини

жуда хоҳлаган ва бу ҳақда доим орзишиб ўлаган. Аммо, иккичи жаҳон урушидан сўнг собиқ иттифоқ ҳукумати ижозат берганинг қарамай, Россияга қайтиши келиш унга насиб этмаган.

Иван Бунин Парижда 1953 йили 7 ноябрдан 8 ноябрга ўтган кечаси оламдан ўтган ва «Сент-Женевьев-де-Бу» қабристонига дағи этилган. Камина 1994-1996 йилларда Ўзбекистоннинг Франциядаги Фавкулодда ва мухтор элчиси ҳамда ЮНЕСКОдаги доимий вакили сифатида фоалият кўрсатган давримда Иван Бунин қабрини зиёрат қилиш имконига эга бўлганман.

Адабининг «Темурхон» ҳикояси ҳақида сўз борганди, аввалимбор, ушбу шаклан ихчам, мазмунан эса ниҳоятда қамровор бадиий асар Францияда, адаби муҳожирликда яшаган даврда ёзилганига

кийнаб ўтирасдан, академик Баҳтиёр Назаровнинг нуқтаи назарини келтироқчимиз: «Бунин октябр тўнтаришини, шўрб ислоҳотларини қабул қўлмадигина эмас, уларни кескин ва ошкора танқид этиди. Унинг Амир Темур образига мурожаати замирида Россиянинг иқтисодий-сиёсий кудрати таянчларидан бирни бўлмиш соҳибкорондек буюк зотни вояга етказган Туркестон аҳли ҳам шўравий балодан қутула олмаётганидан қайғуриш, маъюслини туйгулари мужассам, бизнингчага».

Иван Бунин ҳаёти ва ижодий фаолияти билан боғлиқ яна бир қизиқарли далил шуки, у асарлари собиқ иттифоқ ҳудудида нашр этилишига руҳсат берилган биринчи муҳожир-адибидр. Аммо, адабининг китоблари XX асрнинг

ҳажман ва мазмунан салмоқли шеърида сўз устасига муносиб тарзда ўта мураккаб ҳамда мукаммал ташбех кўллаб, ўрмонни бева аёл – кузнинг қиши арафасидаги олтинран кўшкига қиёс-лаган. Шу аснода ҳазонрезги оғушидаги дарахтзорнинг ёркин, таъбир жоиз бўлса, ҳатто башанг манзарасини турфа рангларда («Нафармон, заъфарон, аргувон») маҳорат билан тасвирлаган.

Ушбу китоб тузувчиши ва таржимонлардан бирни – Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсат-

Ижод чаманидан НАЖИБ ГУЛДАСТА

алоҳида эътибор қаратиш мақсадга мувоғидир. «Темурхон» ҳикояси илк бор адабининг 1943 йили Парижда чоп этилган «Хилват хиёбонлар» ҳикоялар тўпламига кирилган. Иван Бунин ижодининг гултоҳи хисобланувчи мазкур тўпламга адабининг ўзи: «бу – бутун ҳаётим давомиди яратилган ён макбул ва энг асл ижод маҳсулмидир», деб баҳо берган.

Иван Буниннинг Соҳибкорон Амир Темурга бағишлиган «Чўғ» ва «Ходирда» шеърлари ҳам ўзбек китобхони эътиборига илк бор ҳикоялар «Хилват хиёбонлар» ҳикояларини – Тоҳир Каҳхор, «Ёшлиқ ва кексалик» ҳамда «Чиптаковуш» ҳикояларини – Умид Али, «Стёпа», «Кўналға» ва «Баҳорда – Иудея» ҳикояларини – Ортиқбўй Абдуллаев, «Кўналға», «Касдлашув» ва «Юз рулиғ» ҳикояларини Олимга Набизода ўзбек тилидаги таржими килган.

Шунингдек, «Илтифотли иштирок», «Котил», «Одамхўр», «Кўз ёшлар», «Сармоя», «Думли юлдуз», «Шакирлаган қовурга», «Бува», «Арафа» ва «Корнет Елагин иши» ҳикояларини – Диордорхон Алиева, «Зумрад осмон» ҳикоясини – Назира Жўраева, «Ойдин кечада» ҳикоясини – Ориф Толиб, «Бозорда» ҳикоясини эса Холисса Раҳмонқуловага ўзбекчаштирган.

Иван Буниннинг ўзбек тилига таржими килинган назмий асарлари, шу жумладан, «Бадбаҳт кунлар» кундалик дафтари фақат «қайта куриш» давридан сўнгтина нашр этилган.

Кейнинг даврда Иван Буниннинг «Совуқ куз» ва «Бернар» ҳикояларини – Абдула Шер, «Муза», «Хилват хиёбонлар» ҳикояларини – Тоҳир Каҳхор, «Ёшлиқ ва кексалик» ҳамда «Чиптаковуш» ҳикояларини – Умид Али, «Стёпа», «Кўналға» ва «Баҳорда – Иудея» ҳикояларини – Ортиқбўй Абдуллаев, «Кўналға», «Касдлашув» ва «Юз рулиғ» ҳикояларини Олимга Набизода ўзбек тилидаги таржими килган.

Шунингдек, «Илтифотли иштирок», «Котил», «Одамхўр», «Кўз ёшлар», «Сармоя», «Думли юлдуз», «Шакирлаган қовурга», «Бува», «Арафа» ва «Корнет Елагин иши» ҳикояларини – Диордорхон Алиева, «Зумрад осмон» ҳикоясини – Назира Жўраева, «Ойдин кечада» ҳикоясини – Ориф Толиб, «Бозорда» ҳикоясини эса Холисса Раҳмонқуловага ўзбекчаштирган.

Бу мураккаб савол билан муш-

сан журналист, шоир Фулом Мирзо достоннинг ўзбекча таржимасига «Хазонрезги» эмас, айнан «Тийрамоҳ» деб ном берар экан, назаримизда, аслиятдан узоқлашмаган, аксинча, бу билан ўзбекча матнда Иван Буниннинг юкорида қайд этилган ўта нозик поэзиясини янада ёркин кўришида рўёбга чиқаришга эршиган. Чунки, куйидаги мисранинг ўзиёб бу фикримизни яққол тасдиклаб турибди:

Ва мушфик бевадек Тийрамоҳ
Кириб келар кўркам уйига.

«Тийрамоҳ» сўзи тилимизга форсчадан ўзлашган бўлиб, «хира ой» ва «куз» деган лугавий маъноларни беради. Ўзбек тили шеваларида бу сўзининг «тирама», «тирамоҳ» каби шакллари кўп учрайди. Демак, Иван Бунин назарда тутган бева аёл тимсолидаги куз фаслини номлашда ўзбек таржимони Шарқ шеърияти анъаналарига таяниб тўғри йўл тутган. Яни, «тийрамоҳ» таркибидаги «моҳ» сўзи одатда аёл зотига нисбатан ишлатилиди.

Табиики, таржимонлик ишига олим ва адаб сифатида, шу билан бирга, гоятда санъаткорона ёндашиш талаб этилади. Зотан, муайян асарни ўз халқига тақдим эттаётган таржимон олдида улкан масъулиятни турлади: ўша адаб ҳурмат, асарининг туб мөхияти ва гоясини, бадиий ютуклиарини, кўлланилган сўз санъати усурларини имкон кадар аслиятдагидек саклашга эътибор бериси даркор.

Таржимачилик ишининг долзарблиги масаласига келсак, таржимасиз бирон-бир халқ ва миллат маданияти ўз-ўзидан тараққи топмаган ва топмаслиги мукаррар. Бинобарин, таржима назарияси ва амалиёти соҳасининг йирик намояндадаридан бири, атолки олим Гайбулло ас-Салом таъбири билан айтганда: «Таржима санъатисиз халқлар бир-бirlарни учун соқов бўлиб қоладилар, бир-бirlарини тушуна олмайдилар».

«Тийрамоҳ» деган ном улуг шоирининг «Хазонрезги» («Листопад») достони сарлавҳасининг ўзбекона талқини лозим. Маълумки, ilk bor matnida ҳикояning 1921 йили Парижда ёзилган, Амир Темур обraziga murojaa etishiga, bu ulug shaklida qurilgan. Maъlumki, ilk bor matnida ҳикояning 1921 йили Parijda ёzilgan, Amir Temur obraziga murojaa etishiga, bu ulug shaklida qurilgan.

Иван Бунин ишлатидек саклашга эътибор бериси даркор.

► Ҳамкорлик

Хитойнинг «CCTV 6» телеканали ўзбекистонинг кўхна ва шонли тарихи ҳамда бой маданий ва мөъмрий мероси ҳақидаги «Ўзбекистон тарихига назар ёхуд Буюк илак ўйли тақдимоти» деб номланган ҳужжатли фильмнинг биринчи қисмидан 800 миллионга яқин аудиторияни ташкил қиласига эътиборига ҳавола этиди.

Хитой аҳлини ҳайратга солди

Шуҳрат УМИРОВ
«Дунё» мухабри

Бу мамлакатимизнинг Пекиндаги элчичнонаси томонидан Ўзбекистоннинг халқаро нуғузини иллари суриш ва мустаҳмалаш, диёrimizning сайдехлик ва маданий салоҳиятини кенг тарғиб этиши, ушбу соҳаларда рўй берадиган улкан ўзгаришларни Хитой Ҳалқ Республикаси жамоатчилигига етказиш юзасидан олиб бораётган сайд-ҳаракатларининг амалдаги ёрқин натижадаридан бири будлди.

Ушбу ҳужжатли фильм «CCTV 6» телеканалини World Film Report телекўрсатуви бошловчи, Хитойдаги таникли тележурналист Ван Нинун бошчилигидаги ижодий гурухнинг жорий йил май ойидан Ўзбекистон бўйлаб ўштирилган ижодий сафарининг маҳсулни сифатида дунё ўзини кўрди.

World Film Report - сайдехлик ва сайдехти оммалаштиришга ихтисослашган теледастур.

Намоиш килинган фильмнинг ушбу биринчи қисмими мамлакатимизнинг тарихи ва замонавий қиёфаси ҳақидаги мухтасар ҳикояси билан бошлар экан, муаллиф буғунги ўзбекистон Абу Райхон Беруний, соҳибкорон Амир Темур, Мирзо Улугбек, Абу Али Ибн Синонинг кўпдан-кўп буюк аллома ва мутафаккиларга бешик бўлганини алоҳида таъкидлайди.

Журналист кадим Буюк илак ўйли тарихи хусусида тўхталиб, бу машҳур магистралда жаҳонга донги кетган, кўхна ва ҳамиши навқирон Самарқанд, гўзлликда бетакор Бухоро, Хива, Шахрисабз, Тошкент сингари шаҳарлар жуда мумхин ўрин тутганини қайд этиди. Ҳужжатли фильм ушбу тарихий кентлар бағрида жойлашган, дунёга донг тараттган мөъмрий ёдгорликлар – машҳур Регистон майдони, Амир Темур макбараси, Бибихон масъиди, Арк қалъаси, Лаби ҳовуз мажмуи, Сомонийлар мақбараси, Ичон қалъа, Калта минор, Оқсарой ва бошқа қатор мөъмрий об

► Хатар

Атоқлы адаби Фафур Үуломнинг "Шум бола" кисасида бир лавҳа бор. Коравой ўзи билмасдан чилимкашлар даврасига тушиб қолади. Бу ерга доимий мижозлардан ташқари бойваччаларнинг арзандалари, шахарнинг ярмини қарздор қилиб қўйган судхўрлар келишарди. Коравой уларга чилимнинг сархонасиға тамаки босиб, сувини янгилаб бергани учун хўжайинидан ҳар куни бир миридан чой чақа олади. Бошида бир-бирига тўнғиз қараш қилиб ўтирган, зикна, қишида қорни бирорга раво кўрмайдиган бу маҳлуклар чилим тортгандан кейин шундай юшов тортиб қолишадики, бир-бирига чой-нон узатган, бир-бирини уйига таклиф қилган. Хуллас, бўлар-бўлмас гаплар билан хўро қичқиргунча чилим чекиб ўтиришади. Бу Коравоининг жонига тегиб, охири носдан бўшаган шишига сув солиб, оғзини маҳкам ёпди-да, манкалдан чўйига кўмиб қўяди. Шишидаги сув кутимаганда портлайди.

Зубайда ЗОХИДОВА

журналист

Езувчи қаттиқ танқид остига олган қаймоқ бозорининг бурилишида, маҳкаманинг бошидаги Илҳом самоварчининг каттақон чойхонасига ҳангомалар бугун ҳаётимизга шитоб билан кириб келганига ишониш қийин. Гарчанд, "Шум бола"даги чойхона-ю майхоналар замон ўзгариши билан кафе, бар, ресторонларга айланган бўлса-да, лекин кўпчилик ҳали ҳам уларга ичиш, чекиши, майшат ва ўйин-кулгу учун келиши ҳар кандай соглом одамини ўйлантиради. Бундай тунги хилватларни истаган жойдан топа оласиз.

Одатда, бундай жойларга кўпроқ эркаклар келишади. Бирок тонг отаргача мижозларнинг кўнглини овлайдиган кафе, ресторонларнинг ҳам кўнгилхушлик жойига айланни бораётгани ва улар чилим домига тушиб, ҳаётини кўлдан бой бераётгани, аёллик шаънига дод тушираётгани ўта ачинарли.

Бу муаммо бизни бир пайтлар Коравой кезганд қадим шахардаги айрим гўшаларга боришига, ис-кабтопарлар ҳам тополмайдиган "подвал"лардаги хуфиёна ишларни кузатишига ва мулоҳаза юритишига ундиши.

ЧЕГИРМА ВА "ТЕГИРМОН"

Кечаси соат ўн бирларда чилимкашларнинг "хордик" чиқарасидаги энглийч-хойдаги кафебарларнинг бирига бордик. Дастанавал, тамаддихона пештожида "аёллар учун 20 фоиз чегирма", деган лавҳа эътиборимизни торти. Бу мижозларни жалб этиш учун ўйлаб топилган "тузок" эканини сезиш кийин эмас. Кирши жойини қаттиқ назоратга олган барзангиларни кўриб, "Шум бола" асаридаги уч зарбли пахлавонларнинг тўқсон олти минг ботмонлик гурзигарони ёдимизга тушди. Ўзимизни кўчада кўрмаслини учун бир четда турбиф, вазиятини кузата бошладик. Соат ўн иккиларга бориб, гўша роса гавжумлаши. Мижозларнинг ёши турлика. Кафе тепаси чойхона, подвали эса навқиронларнинг "иштаха"сини очадиган жой. Ташқарики хизмат килаётган официантлардан бирини ҳам подвалга таклиф қилди. Бир карагандан, бу ердан тинчрок, холирок жой йўқ. Истаган жойингизга ўтириш. Ахвол яна ўша... Чилимхўрликка берилиб, ҳаётини ҳалокат ёқасига олиб бораётгандар, мижозларга энчиллик билан хизмат килаётган официантлар, даврани кизитган яллачилар ва ўзларини фаранг маликаларидек хис қилиб, минг хил нозу карашибалар билан хиром айлаётган ярим ялангоч рақкосалар.

Бу ерга хизмат қилиб юрган ўсмирлар эса мижозларга чилимни кўлдиратиб, обдон тортиб, пишибтиб беради. Яхши гаплар билан улар руҳиятига таъсир кўрсатиб, чилимга ўргатиб олади. Бизни тонг қолдирган нарса: булар ҳам кимнинг яхши нијатлар билан дунёга келтирган фарзандлари. Бир гул ўтирисангиз, шу гулнинг бирор ядрогига шикаст етса, қанчалар ачинасиз. Айни кучга тўлган пайтада бирор касб-хунар бошини тушиш ўрнинг, улар бу ерларда нима қилиб юрибди?

— Келинг, акалар, опалар. Мижозга қара, чой, чилим олиб кел, — ишбошилардан бирини официант ўспиринга тайнинлайди. Емак бу юрган бўлдик. Тамаддидан кейин у биздан сўради:

— Чилим олиб келайми?

— Раҳмат, биз дам олгани келганимиз.

— Бу ерга кўпчилик чилим чекиши, ўйин-кулгу учун келади. Шунчаки хордик чиқариш бўлса, тепада ҳам жой бор. Бу ер тунги клубларнинг зўри бўлади. Буюрт-

ли, юкумли касалликлар кўрсатилмоқда. Шунга қарамай, бизда кундан-кунга чилимхўрлик фовлаб кетмоқда. Буни фовлатат-ётгандар эса қаршимизда турибди.

— Ундан хушбўй меваларнинг хиди келади. Тортиб кўрасизми? Аёллар учун ўйигирма фоз чегирмаси бор, — дейди официант ўйигит.

Бир чилим тортиш қирк беш мингдан, икки юз минггача. Устига-устак куруқ меванинг хиди келарниш. Ол-а, икки юз мингга қанча мева беради. Ҳатто Африка кокоси-ю, Эрон хурмосидан ҳам сотиб олиш мумкин. Чилим чекаман, деб шунга пулни беҳуда сарфлаб, эвазига саломатликка зарар етказгунча, табии меваларни истемол килган минг чандон фойдала эмасми? Назаримизда, бу ерда бошқа гап бор. Айрим устаси фаранг тадбиркорлар чилимга тамаки баргидан ташқари шубҳали гиёхларнинг ёғидан ҳам кўшадилар. Мижозларнинг кўзига чилимдан бошқа нарса кўринмай қолишинг сабаби ҳам шунда.

— Раҳмат, ўзингиз чекаверинг.

мага қараб, истаганча чилим тайёрлаб берамиз.

— Қандай қилиб?

— Чилимнинг кукунидан тортиб, кўмиригача четдан кириб келади. Биз фақат мижозларнинг хошиштагига қараб, тайёрлаймиз.

У бизга нимани тавсия этаётганини ўзи билармикан? Чилимга кўшилган махсулотлар таркибida қандай моддалар бор? Уни инсон саломатлигига зарап кел-

САРХОНАНИНГ ТУГУНИ

Чилимкашлар даврасидан репортаж

Барниб ҷилимни заарсизлигига ишонмайман — дейман мен.

— Ўзим ўн йилдан бери чекаман. Шифокорга боргандим, ўпкам тоза чиқди...

Официант ўйигит Алдар кўса янглиг чилимни қанча заарсиз деб лоф урмасин, чойнан тутшига қалтираган кўллари-ю, рангининг докалиги ҳақиқатни айтиб турарди. Чилимга мубтало бўлгандар эса сархонани "хурр-хурр"латиб ўзини еттини фалакда сезар, чиқкан тутунидан ҳаводати турли ҳалқачалар ясад, завқ оларди.

ДУРБИНДАГИ ҲУРЛИҚОЛАР

"Шум бола"да яна бир ғалати манзара бор. Илҳом самоварчининг укаси Иброй дурбиндан ҳар хил аёлларнинг суратини кўрсашиб, шунинг орқасидан тириклик килади. Коравой дурбиннинг ичидаги нима борлигини кизиқиб кўради. Ўртоги Убайни ҳам холиқнинг кўймай, шунга ўхшаш тошаларга етаклаб боради.

— Биринчидан киммат. Иккичидан, Майрамхон дегани яримяланғоч кийимда чиқармиси. Мен яланғоч хотинлардан кўркаман, деб бормайди Убай.

Кечаси соат иккилардан кейин тунги клубда бошланган "томомаша" бизни ҳам кўркитиб юборди. Оврўча мусиқи жазавалар, яримяланғоч раккосаларнинг беҳаёд рақслари эрекларнинг уларга истаганча хирилик килишлари... Айтишига тил охиз.

Энг ачинарлиси, эреклардан кейин чекиши, яланғоч хотинлардан кўркаман, ўзидан яланғоч ошириш учун келгандек.

— Биринчидан киммат. Иккичидан, Майрамхон дегани яримяланғоч кийимда чиқармиси. Мен яланғоч хотинлардан кўркаман, деб бормайди Убай.

Кечаси соат иккилардан кейин тунги клубда бошланган "томомаша" бизни ҳам кўркитиб юборди. Оврўча мусиқи жазавалар, яримяланғоч раккосаларнинг беҳаёд рақслари эрекларнинг уларга истаганча хирилик килишлари... Айтишига тил охиз.

Энг ачинарлиси, эреклардан кейин чекиши, яланғоч хотинлардан кўркаман, ўзидан яланғоч ошириш учун келгандек.

— Биринчидан киммат. Иккичидан, Майрамхон дегани яримяланғоч кийимда чиқармиси. Мен яланғоч хотинлардан кўркаман, деб бормайди Убай.

Кечаси соат иккилардан кейин тунги клубда бошланган "томомаша" бизни ҳам кўркитиб юборди. Оврўча мусиқи жазавалар, яримяланғоч раккосаларнинг беҳаёд рақслари эрекларнинг уларга истаганча хирилик килишлари... Айтишига тил охиз.

Энг ачинарлиси, эреклардан кейин чекиши, яланғоч хотинлардан кўркаман, ўзидан яланғоч ошириш учун келгандек.

— Биринчидан киммат. Иккичидан, Майрамхон дегани яримяланғоч кийимда чиқармиси. Мен яланғоч хотинлардан кўркаман, деб бормайди Убай.

мон бакувват бўлмаса, бундай тунги клубларга яқинлашиши кийинлиги кундек равшан.

Улар шунча пулни қаердан олаяпти? Фақат ойлика ишлайдиганлар бундай жойларга кела олмайди-ку!

Кейнинг пайтда инсоннинг кадр-қиммати тушиб кетяпти, деган гаплар рост. Бунга ўзимиз сабаби. Мана бу манзарага эътибор беринг: тамаддихонаадиги чилимдан миясини пешлаб олган бир ўйигт оёқ тагиди узала ётиди. Қанча тирмашасин, туришга мажоли етмайди. У каерда, қандай ахволда ётгани билан ҳеч кимнинг иши ўйк. Барзангилардаги иккитаси келиб, уни кўчага шундай улоқтириди, ўша одамнинг бирор жойи синиб кетмадимикин. Деган ҳаётинга бордик. Қаранг-а, лаъни чилим оидамнинг ҳаётини қандай барбод киляпти. Мөҳнат лаёкатини ўйқотаяти. Бебурд, кашшоқ, бир сўз билан айтганда, гадога айлантираяти. Эътиқодини емириб, иродасини заифлашираяти, миллат генофондини бузаяпти.

“ИЛГАРИ МЕН ҲАМ ЧЕКМАСДИМ!”

Албатта, бу ерга кашандалар ўз-ўзидан келиб қолётгани ўйк. Кафе, ресторонларнинг реклама ва чегирмалари ортидаги қаллопликлар, "Ҳайдар ақа", "Ағонча ош", "Чўлли кабоб", "Паровоз" сингари лакмалар бошини айлантирадиган номлар замидира қандайдир сирлар яширинмаганими? Биз ҳам бу ерга келиб, "Ҳайдар ақа"га ишикбозларнинг шерга айлангани, "Ағонча ош"идан татиб, хўроздек қичирганларни, "Чўлли кабоб"нинг "лаззат"идан кўзлари чақчайиб қолганларни кўрдик. "Паровоз"дан ўзини унтушиб, бутун ихтиёрини

► Мулоҳаза

Ўғлим мактабгача таълим муассасасининг тайёрлов босқичига ўтлач, чамаси бир ойлардан кейин, машгулотларни кузатиш учун гурухига бордим. Машгулотда 28 боладан 8 ўғил-қиз ўтирган эди.

“Почемучка”га кетаётган болалар

Барно МЕЛИКУЛОВА

ЎзА мухбари

— Бошқалар қани? — «Почемучка»да, — деди тарбиячи. — Ахир бу тайёрлов гурухига-ку, машгулотлар шу ерда ўтилмайдими? — ўтамиз, лекин ота-оналар фарзандининг яна кўшимча машгулотларга боришини хоҳлади. Кизиз, ота-оналар нима учун яна кеяргадир ортиқча пул тўлаб фарзандларини дарсга бераёт? Нега?

Менинг болам ҳам тенгдошларидан ортада колмасин, деб ўқитиш марказларини суришира бошладим. Аввало, «Почемучка» деб аталаидиган тайёрлов гурухларидаги машгулотлар дэярли бир хил бўлса-да, нархларида фарқ мавжудлигини билди. Энг арзони 120 минг сўмдан бошланар экан. Шаҳарнинг марказий худудларида жойлашган курслар анча киммат. Майли буни иш ҳаки, эркин тадбиркорлар билан боғлиқ масала, деб кўйоламиз. Ўғлим давлат тилида ўйини излашга тушдим. Аммо мен борган ҳеч бир ўкув марказида бундай гурух йўк...

Ўзбекистонда ўзбеклар фарзандларини кўшимча дарсларга бермай қўйганими?

Мирзо Улугбек туманида жойлашган ўкув марказларидан биррида бу саволга кўйидагича жавоб бердиши:

— Ўзбеклар ҳам болаларини олиб келади. Аммо улар ўзлари рус гурухларини танлашади. Шу боис сиз сўраётган гурухини излашга тушдим. Ўзбек гурух очилса, қақаримиз.

Суриштирасам, ҳали ҳеч ким бундай гурух очилишини сўраб, мурожаати келиб, шурӯжидими. Бу жумла тўртта ўкув марказидан олган бордик. Аммо борган ҳеч ким бундай гурух очилишини излашга тушдим.

— Хозир педагогларнинг мақсади мактабгача таълим ўшидаги болаларни тўлиқ мактабгача таълим миассасига камраб олиш ва мактаб таълимига сифатли тайёрлашдир, — дейди Учтепа туманидаги 492-мак

► Тадбир ва таққос

“Кийналсангиз — мен борман!”

Анвар МУСТАФОКУЛОВ

“Hurriyat” мухбири

«ДАВЛАТ МУЛКИНИ ЎИРЛАГАНИ УЧУН»

Одатда, дам олиш кунларни уйда, телевизор каршиисида ўтказаман. Ўтган шанба, эрталаб, энди кўлимига пультини олган эдимки укам келиб қолди.

— Биз билан далага юринг. Узум узамиш, қарашварисиз. Ўинигизга ҳам обекасиз...

Олтindай товланиб турган хусайнину мавлариддай тизилган кора кишишлар кўзини олади. Албатта, узумлар бундай ҳолга келгунча укам озмунча тер тўкмаган.

Дарвоке, у вино заводига хом ашё етказиб беради. Шартномага кўра, токзорнинг 70 физига винобон узумлар, қолганига — ўзи истаган навларни эккан. Заводга уч тонна узум топширилиши керак эди. Лекин ўша куни биз винобон узумнинг ўзидан 4,2 тонна териб олдиц. Ортиқча топширилган ҳар килограмм махсулот учун жойида кўшичма мукофот пули тарқатилиди. Хуллас, ўша куни 40 сотих ердаги узумдан ҳам шартномада кўрсатилган миқдорда махсулот топширилди, ҳам мукофотини олдиц. Табиийки, мен ҳам «улушими» машинага ортиб олдим.

Бу воқеа бугунги кун кишишлар одамлари учун оддий ҳол, чунки, меҳнат килган борки, омбори тўла.

Мени ёзишга унданаган узум билан боғлиқ бошқа воқеа.

Кишишларнида ҳамма

«Момо» деб ҷақирадиган бир онажон бўларди. Узум ёмасди. Сабаби — жуда аянчили. «Момо» қишишларнида келин бўлиб тушган йили эл қатори соҳовозини узумини теришга борган. Серсув узумларга ҳаваси кетиб ған. Ўша дақиқада райондан тексиришиб келиб қолган. Ҳозир бу гапга ҳеч ким ишонмас, аммо Момо ўшанда «давлат мулкими ӯйирлагани учун» камалиб кетган экан. Кейин билсан, шўро замонида бир килограмм бүйд, йигирма тийин камомад ва бошқа арзимаган ҳолатлар учун канчадан-канча одамлар қамалган. Бунга эл кўнинкан. Бу кун мен айни ҳолни ҳеч мимяга сифодиролмайман: «Инсон ўзи эккан, йил бўйи ўзи парвариш қилиб, ўзи етиштирган махсулотидан татиб кўргани учун жазоланиши мумкини?»

Мумкин экан! Алам қиладигани ўша вақтда бундай қатагонга конун, тузум йўл қўйган. Шундай бўлгач, етиштирган махсулотини татиб кўрган киши борки «ўғри»га алланаверган. Сабаби — ҳамма нарса давлатники.

Ўтган йили Кўшработнинг Кийким қишишларида яшовчи фермерлардан бири билан гаплашдим.

— Олти йил давомида узум етиштиридим, майиз тайёрлаб бозорга олиб чиқдим, — дейди Мусурмон Юнусов. — Кейин эса нима учун ўзимиз етиштирган махсулотни ўзимиз тўғрини экспорт киммаймиз деб ўйладим. Ҳолбуки, Юрт «Оғаси» экспортни кўллаб-куватлаб турган

— Олти йил давомида узум етиштиридим, майиз тайёрлаб бозорга олиб чиқдим, — дейди Мусурмон Юнусов. — Кейин эса нима учун ўзимиз етиштирган махсулотни ўзимиз тўғрини экспорт киммаймиз деб ўйладим. Ҳолбуки, Юрт «Оғаси» экспортни кўллаб-куватлаб турган

бўлса. «Кўшработ узум экспорт» агрофирмасини ташкил этдим. Биринчи йил Хитояга 483 минг долларлик майиз сотдик. Бу йил 7 январдэёк Хитойнинг «Alashankou Sity Shengtai trading co.ltd» компанияси билан 858 минг АҚШ долларига тенг майиз етказиб бериш бўйича шартнома имзоладик.

Ҳадемай ушбу экспортимиз амалга ошса, ҳорига бориб сут маҳсулотларини қайта ишлайдиган технологияни кеттиришим. Чунки қишлоғида шартномада имзоладиган тегнигий қартиришни биринчидан кабулига кириб максадини эса бутун дунё билар экан.

Ином Бухорий ва бошқа буюн аждодларимиз ҳакида фақат мустақилликдан кеининг билдик. Бугун шахсий кутубхонамда Ином Бухорий ҳазратларининг барча китоблари бор. Бу имкониятини бизга шак-шубҳасиз мустақиллик берди, дейди отам.

ИШНИ ҶОҲИРИСА БАС!

Ўн йилча аввал бир танишим билан шундай сұхбат курган эдик:

— Ҳе, олдингизга келиб турдаган ўртогингиз борку. Ўша, бугун «анави» ташкитлариниң раиси қабулонасида ўтирган экан. Тинчлики?

— Ҳа, ўша ташкитларда ишга таклиф қилишибди. Маъқул келса, ўтмоқчи.

— Анваржон, одамини кулдирашиб-да. Бир нарсанни эсдан чиқарманг, ёшсиз. Агар «юқори»дан кўнгироқ бўлмаса ё ўртада бошқа бир манбаатли «битим» туилимаса, ҳеч ким бирорни ўз-ўзидан ишга таклиф қилмайди. Соддалини йигиширинг эди...

Сұхбат ёдимдан чиқмаган эди. Ўша одам якинда кўнгироқ қилиб қолди.

— Қариган чоғимда хусусий корхона очандим. Чин дилдан ишлайдиган, соҳани

яҳши тушунадиган, ғайратли одамлар керак. Таниш, оғайни, ҳамқишиш ғолиши шарт эмас. Ишини «қотириса» бас. Дўржигина ойлик берам...

“Шу одамки ўзгарибдими, демак бошқалар ҳам аллақачон замонга мос фикрлай бошлабди”, деган ўй ўтди хәйлимдан.

ҲОҚИМНИНГ ЖАВОБИ

Танишларимдан бири кишишларни саклаш учун улкан музлаткичи омборхона курдишган бўлди. Реха пухтао, озроқ ҳадик бор. Иккиланиб-иккиланиб, туман ҳокими қабулига кириб максадини эса бутун дунё билар экан.

Ином Бухорий ва бошқа буюн аждодларимиз ҳакида фақат мустақилликдан кеининг билдик. Бугун шахсий кутубхонамда Ином Бухорий ҳазратларининг барча китоблари бор. Бу имкониятини бизга шак-шубҳасиз мустақиллик берди, дейди отам...

Раҳбар қисқа фурсатда ер ажратиб берди. Тезда банкка кредит учун ариза ёзишга унадид. Орадан бир-икки ҳафта ўтиб яна танишимни кўриб қолдим.

Кайфияти ўйк. Билсам, режасидан воз кечмоқчи. Айрим маслаҳатчилар бу исининг «хом» лигигини ўқтиришибди. «Катта пул билан таваккал қиляпсиз, — дейишибди улар. — Пулнику қарз-ҳавола қилиб топариз, аммо “катта”ларни рози килиши ҳам озмунча мабллагеракими! Мингта одамга ишингиз тушади, ҳаммасини рози қиласман дегунча, бор будингиздан айриласиз. Оддий қоғозга раҳбар зоти даррор кўйб берганини ҳеч кўрганимисиз? Баракалла, кўрмагансиз! Ҳалим кеч эмас...

Танишим режасидан воз кечди. Бу қарорини кўнгироқ килиб ҳокимга айтибди-ю ҳаммаси ўзгариб кетибди.

Бир пайт шиддат билан ишни бошлаб ўборди. Сўрасам, ҳоким дадил жавоб килган экан:

— Қўрқмай ишни бошлайверинг, ака! Кийналсангиз — мен борман!

► Спорт

Жорий Йилнинг 18 августидан 2 сентябргача Индонезия пойтахти Жакартада XVIII Осиё ўйинлари бўлиб ўтади.

Ўзбек кураши — Осиё ўйинларида

Жобир ҲЎЖАҚУЛОВ
шарҳловчи

Мамлакатимиз атлетлари Осиё ўйинлари спорт мусобақаларида 1994 йилдан бўён иштирок этиб келмоқда. Китъамизнинг энг нуфузли мазкур спорт мусобақасида вакилларимиз шу кунга қадар фақат юқори ўринларга давъогарлар каторида тилга олинадилар. Осиё ўйинларида оларни дастурига киритилган спорт турлари олинига ҳаракати оиласи дастури билан ҳамоҳангандир. Бу, ўз навбатида, ушбу мусобақанинг нуфузи ва мавзенини янада оширади. Осиё ўйинларида тўлпандан таҳжира спортчиларда 2020 йилда Японияда ўтказиладиган ёзги Олимпия ўйинларида кўл келиши мұқаррар. Совриндорларни аниқлашда кучли рақобат, қизиқарли баҳслар ва жанглар кутилиши тайин.

Милли олимпия кўмитаси мутасаддиларининг таъкидлашича, юртимиз шарафидан воз кечмоқчи. Айрим маслаҳатчилар бу исининг «хом» лигигини ўқтиришибди. «Катта пул билан таваккал қиляпсиз, — дейишибди улар. — Пулнику қарз-ҳавола қилиб топариз, аммо “катта”ларни рози килиши ҳам озмунча мабллагеракими! Мингта одамга ишингиз тушади, ҳаммасини рози қиласман дегунча, бор будингиздан айриласиз. Оддий қоғозга раҳбар зоти даррор кўйб берганини ҳеч кўрганимисиз? Баракалла, кўрмагансиз! Ҳалим кеч эмас...

Танишим режасидан воз кечди. Бу қарорини кўнгироқ килиб ҳокимга айтибди-ю ҳаммаси ўзгариб кетибди.

Бир пайт шиддат билан ишни бошлаб ўборди. Сўрасам, ҳоким дадил жавоб килган экан:

— Қўрқмай ишни бошлайверинг, ака! Кийналсангиз — мен борман!

► Тадбир

Ўзбекистон Миллий матбуот марказида «Туронбанк» акциядорлик тижорат банки мутасаддилари билан ўтказилган тадбир тизимда амалга оширилаётган ишлар сарҳисобига бағишилди.

Б. МУХАММАДИЕВ

Банк бошқаруви раиси ўринбосари Шоҳруҳ Шоҳамедов «Фаол тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва технологияларни кўллаб-куватлаш йили» давлат дастури ҳамда 2017-2021 йилларга мўлжалланган Ҳаракатлар стратегиясидаги белгиланган устувор вазифалардан келиб чиқиб, банк томонидан кўплаб чора-тадбирлар амалга оширилаётганни таъкидлаши.

Кейнинг йилларда банкнинг молиявий салоҳияти тобора ошиб, ликвидлилик, ишончлилик,

“Туронбанк”: инновацион хизматлар тақомиллашмоқда

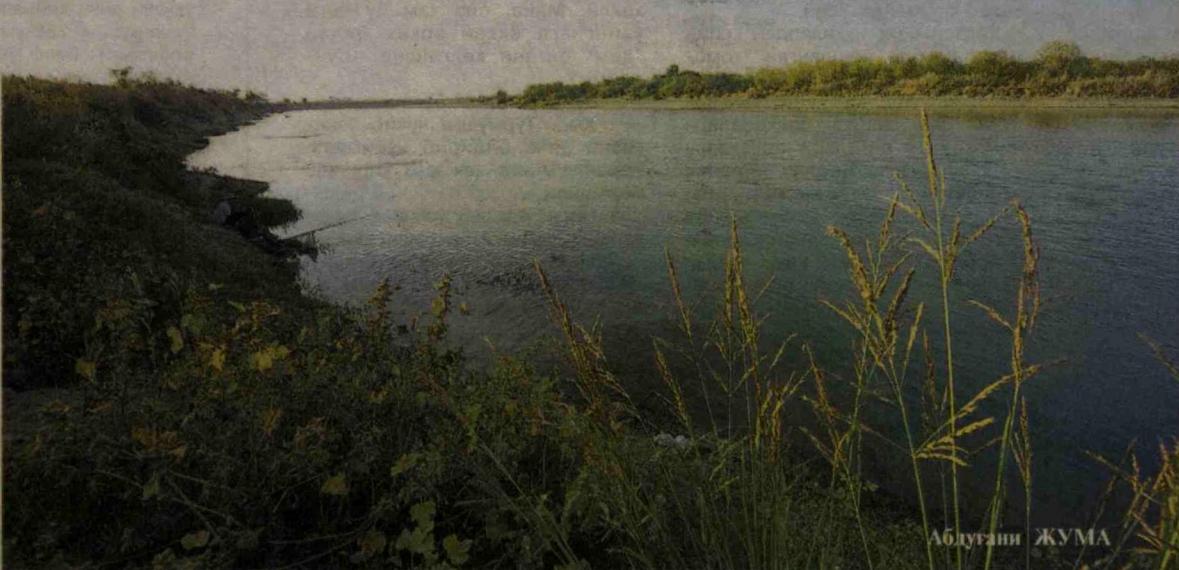
тўлов лаёқати каби асосий кўрсатичлари баркорлиги таъминланди. Жами капитали жорий йил бошида 852,8 миллиард сўмни ташкил этди. Кредит кўйилмалари 1 июль ҳолатига кўра, 1427,9 миллиард сўмга етгани ҳам унинг иктисодий кўрсатичлари ижобий эканидан далолат.

Айни кунларда банк тадбиркорликни кўллаб-куватлаш борасида ҳам кўплаб лойиҳаларни амалга оширишмокда. Жумладан, ишбилармонларга 507,9 миллиард сўм кредит маблағи ажратилди. Уларнинг аксарияти ўшлар ва оиласий тадбиркорликка, хунармандлилик, хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантиришга йўналтирилган. Мазкур сармоялар асосида кўплаб янги иш ўринлари яратилган.

Банк тизимида инновацион хизмат турлари жо-

рий этилиб, жумладан, «Turon mobile» илова тизими оркали жисмоний шахслар онлайн тарзда миллий валютадаги карталаридан пул маблағларини муддатли омоналарга ўтказиши, онлайн тарзда конверсия амалиётларини амалга ошириш каби имкониятларга эга бўлди. Бу ишларнинг давоми сифатидан масофавий банк хизматлари камровини кенгайтириши максадида «Интернет-банкинг», «SMS-банкинг» ҳамда «Мобиль-банкинг» тизимлари жорий этилиди. Натижада фойдаланувчилар сони бир неча баробар ошиди. Шунингдек, банк билан мижоз ўтказидаги иш жараёнини янада соддалашириш ҳамда вактина тежаш максадида, ҳорижий валютадаги тўлов тошириқномаларини банк-мижоз дастури орқали автоматик тарзда ўтказиш жорий этилиди.

Сирдарё бўйларида

Абдуғани ЖУМА
Газета 2007 йил 3 январда Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигига 0080 — рақам билан рўйхатта олинган. Ҳаджми 4 босма табоб. Бичими — А-2. Бахори келишишган нарҳда Телефон: (0-371) 244-32-68, 244-32-80
Тел-факс: (0-371) 244-32-80
Реклама ва маркетинг бўлими: (0-371) 244-32-88
Топшириш вақти — 20⁰⁰
Топширилди — 18⁰⁰

Индекс: якка
обуначилар ва
ташиклилотлар
учун — 233

Манзилимиз: 100129, Тошкент шаҳри, Навоний кўчаси, 30-йи. Elektron manzil: gazhurriyat@mail.ru; info@uzhurriyat.uz
Газета таҳририят марказида терилиди ва дизайнер Нигора Ташева томонидан саҳифаланди.
Навбатчи: Абдумажид Азимов
“O’zbekiston” НМИУ босмахонасида чоп этилди. Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Навоний кўчаси, 30-йи.